

Sekterism i aktivism

I alla gemenskaper som blir bestående uppstår sekteristiska dynamiker. Problemet med sekterism kan vara stor där deltagare spenderar väldigt mycket tid med varandra som exempelvis företag, statliga organ, arbetsplatser och i familjer. Sekterism kan även uppstå i solidaritets- och vänstergrupper och i annan aktivism som producerar identitet mellan deltagarna.

Sekterism förstås här som metoder och dynamiker som gör att en institution, organisation eller grupp inte tar in kritik, moral eller lösningar från andra grupper eller från oliktankande. Samtal, dialoger och kritik underordnas rörelsens logik. Sekterism hindrar motsättningar. Sekterism är en dialog- och konfliktdämpande mekanism. Sekterism ska alltså inte här förstås som en egenskap. Det intressanta här är inte sekter, utan sekteristiska dynamiker inom all aktivism, inom antisekteristisk aktivism.

Kritik mot den egna kampen ses som negativt

Gandhi hävdar att motstånd behöver skilja på handling och person. Kämpa inte mot personer utan mot handlingar. Lyft och stärk dina motståndare samtidigt som motståndet trappas upp. Nedanstående lista handlar bara om kritik mot den egna kampen. Jag tar här inte upp offentlig kritik mot personer, vilket gärna blir mobbning, övergrepp och psykiskt våld.

- Enhet och samstämmighet ses inte som enfald utan som styrka. Ett intimitetens konsensus uppstår, det är så underbart när vi förstår varandra, tänker samma.
- Kritik behandlas inte som en gåva eller möjlighet till finslipning och uppfinnande utan som bråk, som knivhugg i ryggen, som negativt för rörelsen. En kritiker stämplas som en splittrare, som svikare.
- De som är kritiska fryses ut. Utfrysning är accepterat i rörelsen. Eller också får de vara med, men de ignoreras. Det är ju de som skapat konflikten. "Det är tråkigt men de får på ett sätt skylla sig själva."
- Genom att stämpla kritiker som splittrare, konfliktskapare, bråkmakare neutraliseras kritiken. Att angripa oliktankande individer accepteras men kritik mot rörelsen eller dess metoder är oacceptabelt. Gandhis tanke att skilja på sak och person praktiseras, fast omvänt. Kampen får

inte kritiseras, men personangrepp är ok.

- Kritik stämplas som intellektualism. Jaha, så man måste vara expert för att vara aktivist.
- Kritik definieras som angrepp, inte som en gåva. "Jag känner mig sårad." Gråt och känslor görs inte till positiva och konstruktiva sätt att stärka sårbarhet och konflikter. Istället koketterar de som "känner sig" kritiserade med sitt gråtande. Gråt övergår från sårbarhet till en maktteknik.
- Kritik mot den egna gruppen definieras som kränkning eller övergrepp.
- Kritiska grupper ignoreras istället för att kritiseras tillbaka. På så sätt undviks dialog.
- De som har bra åsikter och de som har fel åsikter särskiljs. De som har fel måste ha något dolt syfte. Deras synpunkter bortförklaras.
- Kritik bortförklaras som privat upplevelse.
- Om någon har problem med hur "vi gör det här" så är det de själva som har problem. Inom sekteristiska terapiformer finns tekniker för att psykologisera en kritiker. Till synes bejakas dennes "upplevelse" och sedan ska denne ledas till insikt om "sitt" problem.
- Jantelagen används för att neutralisera kritiker: Skulle era metoder vara så mycket bättre?
- Konfliktlöshet och harmoni ses som positivt snarare än tecken på effektiv dominans, utfrysning av oliktankande och stagnation.

Vi och dom

- Identitet blir viktigt. Kännetecknen används för att identifiera sina egna.
- En moral för de egna och en annan mot de andra. Förtryckare, de som jobbar åt fienden, måste tåla mer än den förtryckte. Att folkrörelser inte får utrymme i massmedia ses som förtryck, att man internt misstänkliggör och straffar de som är oliktankande accepteras. Att aktivister försvarar sig mot polisen är olyckligt men måste "förstås". Att affärsinnehavare eller poliser försvarar sig mot aktivister är repression eller våld.
- Den egna organisationen ställs ovanför den allmänna moralen i samhället. Man offrar enskilda för att skydda rörelsen. Demokrati som kritiskt byggande och uppfinnande gäller staten, inte oss.
- Traditionella folkrörelser och vänstergrupper har möjlighet att ta

formella beslut om att utesluta någon för att ha brutit mot gruppens stadgar eller syfte. Den nya tekniken inom sekteristiska grupper att istället ignorera, dra sig undan och frysa ut kritiker och oliktankande. Utfrysningen döljs genom att inte kritisera den som fryses ut. Då får denne inte heller möjlighet att försvara sig.

- Personangrepp och personkritik mot högerpolitiker är ok, men internt är bara peppning accepterat.

Vi är många - vi är folket - vi är världens röst

- Sig själv är nog: Alla är ju välkomna hos oss - så varför ta hänsyn till de grupper som själva ställer sig utanför. De som håller sig utanför vårt arbete måste ju vara sekteristiska.
- De som dominerar bestämmer. Den som begär ett gemensamt beslut genom omröstning ses som byråkratisk, traditionalist, auktoritär eller krånglig.
- Olikhet idealiseras men slätas ut genom att istället lyfta fram minsta gemensamma nämnare, det vi är eniga om.
- Kontroversiella och kritiska grupper bjuds inte in till koalitioner. De som är med oss är med.
- Alla spännande grupper indefinieras i den egna rörelsen. Rörelser i tredje världen, vänstern, feminismen, folket, exploateras och identifieras som "oss".

Informalism och platt struktur

- Informella massmöten med spontana karismatiska talare benämns som platt struktur.
- Informella ledare döljs med: "Vi har inga ledare."
- Nätverk idealiseras. Nätverk där inga (gemensamma och demokratiska) beslut begränsar oss eller hindrar oss ses som öppet, platt och strukturlöst.
- Marknad blir beslutsformen. "Demokrati" uppfattas som byråkrati och traditionalism.
- Gemensamma beslut undviks genom "process". Diskussioner under stormöten uppfattas som pågående process. Process ersätter beslut vilka anses statiska. Halvt dolda beslut av redaktionskommittéer,

självvalda råd och aktionsgrupper döljs som tillfälliga eller som pågående process.

- Demokratiska organisationer och folkrörelser uppfattas som gammaldags, de betecknas som hierarkiska. De kallas gamla rörelser. Strukturlöshet och nätverk kallas nya sociala rörelser.
- Man startar hellre nya nätverk och kampanjer än att starta grupper inom traditionella organisationer.
- Deltagare reduceras till åhörare. Kända talare, massmöten, panelsamtal och stora demonstrationer hindrar allas deltagande. Smågrupper, arbetsgrupper och rundabordssamtal hinns inte med.
- Specialisering, arbetsdelning och expertis ses som elitism och motverkas. En grupp ska vara hel i sig själv. Den ska inte vara beroende av kunskap i andra grupper. Genom att vara hel och inte en del undviks beroende av organisationer och folkrörelser.
- Följ oss eller lämna oss. Vi talar inte om vad du ska göra så tala inte om vad vi ska göra. Vill du vara med så får du låta bli att kritisera eller ställa krav, allt är frivilligt, du slipper vara med om du inte vill.
- Mysighet sätts som avgörande värde. De som inte platsar i det mysiga hamnar utanför. De som inte är tillräckligt mysiga blir inte inbjudna.
- Kotteri. Vänskap och intimitet sätts som avgörande värde. Istället för offentliga inbjudningar så inbjuds de som är vänner, de som känns trygga.

Insikt och insatta

- Nivåer av insikt. Information går bara till de som är insatta, har rätt insikt, förstår vad det handlar om. Andra får en modifierad eller förenklad version beroende på hur insatta de är eller vilken nivå av insikt de nått. Helt utomstående får en ännu mer anpassad version.
- Kritik får bara vara intern i en inre, intim krets. Offentlig kritik som andra utomstående medborgare kan ta del av, ses som svek, sårande, förräderi eller dålig kamratanda.

Per Herngren

2004-01-28, redigerad 2013-02-25, version 1.4.1

Referens

Per Herngren, [Sekttekniker i radikala grupper](#), 2004.

Jo Freeman, [The Tyranny of Structurelessness](#), 1970.